

досягнень дитини. Київ: Главник, 2005 р. 529 с.

3. Максименко С. Д. Мовленнєвий розвиток дитини дошкільного віку. Київ, Нора-Друк, 2003р. 443 с.

Альона ЛУЦЕНКО,

студентка 2 курсу

факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Науковий керівник: **Ольга ІЛІШОВА,**

к.пед.н. (БДПУ)

ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМИН ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ГРІ

Сьогодні освітня робота з дітьми в дошкільних закладах спрямована на забезпечення умов, які надають дитині широкі можливості для самостійних дій з освоєння навколишнього світу. З огляду на такий підхід особливого значення набуває проблема взаємин дітей із ровесниками.

У Базовому компоненті дошкільної освіти України (Освітня лінія «Дитина в соціумі») наголошено на необхідності формування соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку, котра визначається як обізнаність вихованців із різними соціальними ролями: з елементарними та морально-етичними нормами міжособистісних взаємин; уміння дотримуватися їх під час спілкування, а також здатність взаємодіяти з людьми з найближчого оточення; мистецтво співпереживати, співчувати, допомагати іншим, обирати відповідні способи спілкування в різних життєвих ситуаціях [2].

Провідними видом діяльності дітей дошкільного віку є ігрова діяльність. Саме через гру діти пізнають світ, готуються до життя, набувають різноманітних практичних знань і вмінь [1]. У взаємовідносинах старших дошкільників в ігровій діяльності починає активно формуватися соціально-комунікативна компетенція, а їх взаємодія з ровесниками і дорослими набуває особливих рис. При цьому співпраця розглядається як тип взаємодії у спільній діяльності (наприклад, в ігровій). Гра – це особлива форма освоєння дійсності шляхом її відтворення, моделювання [3].

Проблему становлення взаємин дошкільників під час гри опрацьовували багато психологів і педагогів: Л. Артемова, Л. Виготський, В. Воронова, Г. Григоренко, Д. Ельконін, О. Запорожець, Н. Короткова, А. Макаренко, Д. Менджерицька, О. Усова, К. Щербакова, Н. Михайленко та ін.

Дослідники В. Кисловський, Я. Коломінський, А. Кривчук, В. Мухіна, Т. Рєпіна та інші у своїх роботах довели, що протягом дошкільного віку (від 3 до 7 років) стрімко зростає структурованість дитячого колективу – одні діти стають усе більш популярними для більшості у групі, інші – все надійніше утверджуються у становищі відкинутих, знехтуваних. Зміст і обґрунтування вибору, який роблять діти, змінюється від зовнішніх рис до особистісних характеристик.

Сучасна практика показує, що проблема формування міжособистісних взаємин дітей дошкільного віку набуває особливої актуальності. Розв'язання цієї проблеми обумовило вибір теми нашого дослідження. Метою нашої роботи було визначити педагогічні умови

сформованості взаємин дітей старшого дошкільного віку шляхом гри. Для реалізації цієї мети було організовано експериментальне дослідження, яке проводилося на базі закладу дошкільної освіти Сонцівського НВК, Покровського району, Донецької області. В експерименті брали участь 20 дітей старшого дошкільного віку.

На першому етапі експериментальної роботи ми вивчали рівні сформованості взаємин дітей старшого дошкільного віку під час ігрової діяльності. Для цього були застосовані такі методи: спостереження, методика одномоментних зрізів структури групи Т. Репіної (актометрія).

За допомогою методики одномоментних зрізів структури групи ми змогли визначити такі параметри взаємодії дітей старшого дошкільного віку під час вільних ігор: інтенсивність спілкування, екстенсивний спілкування (широта кола спілкування); вибірковість; вираженість потреби в спілкуванні (співвідношення одиночних і спільних ігор); структурно-динамічні характеристики ігрових мікрооб'єднань: їх кількісний і статевий склад; стійкість; тривалість контактування в об'єднанні; ініціативність у встановленні контактів; соціальна впливовість звернень; способи і мотиви спілкування.

Для того, щоб дати характеристику моральній стороні взаємин дітей старшого дошкільного віку у грі, ми організували спостереження.

Проаналізувавши теоретичні данні та результати дослідження, нами було запропоновано такі умови формування взаємин дітей старшого дошкільного віку у грі: застосування системи спеціальних ігор, що стимулюють дітей до взаємодії з однолітками; забезпечення належного предметно-розвивального середовища, яке насичує ігрову діяльність та сприяє розвитку вмінь і навичок налагоджувати взаємини; компетентність вихователя в організації і керівництві грою дітей дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Айзенбарт М. Формування соціальних міжособистісних відносин дітей старшого дошкільного віку в процесі ігрової діяльності. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2015. № 37. С. 23-34
2. Базовий компонент дошкільної освіти. К.: Видавництво, 2012. 26 с.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf>
3. Ельконин Д. Б. Психология игры. М.: Педагогика, 1978. 304 с.

Вікторія МАНДРАГЕЛЬ,
студентка 1 курсу ОС магістр
Факультету дошкільної, соціальної та спеціальної освіти
Наук. керівник: **Лариса ЗАЙЦЕВА,**
док-р пед. н., професор (БДПУ)

ВИХОВАННЯ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ІНТЕРЕСУ ДО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Серед напрямків гуманізації вітчизняної дошкільної освіти особливе місце посідає проблема організації співпраці дошкільного закладу та сім'ї